

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1924.

Andra kammaren.

Nr 4.

Måndagen den 21 januari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 15 innevarande januari.

§ 2.

Herr statsrådet *Malmroth* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 13, med förslag till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1924 års klass m. m.

Denna proposition bordlades.

§ 3.

Föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid

till konstitutionsutskottet motionen nr 35 av herr *Jonsson* i Hökhult *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 36, av herr *Aarnseth*;

nr 37, av herr *Norling m. fl.*;

nr 38, av herr *Ljungberg*;

nr 39, av herr *Osberg*;

nr 40, av herrar *Borggren* och *Vennerström*;

nr 41, av herrar *Hansson* i Trollhättan och *Olsson* i Mellerud;

nr 42, av herrar *Lithander* och *Eurén*;

nr 43 och 44, av herrar *Eriksson* i Grängesberg och *Bengtsson* i Norup;

nr 45, av herr *Sävström m. fl.*;

nr 46, av herr *Lövgren*; och

nr 47, av herr *Hage m. fl.*;

till bankoutskottet motionen nr 48, av herr *Magnusson* i Kalmar;

Till statsutskottet motionerna:

nr 49, av herr *Wagnsson m. fl.*;

nr 50, av herrar *Lindskog* och *Lovén*; samt

nr 51, av herrar *Lindskog* och *Rydén*;

till jordbruksutskottet motionen nr 52, av herr *Lindman m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 53, av herr *Törnkvist* i Karlskrona;

till bevillningsutskottet motionen nr 54, av herr *Lithander*;

till statsutskottet motionen nr 55, av herr *Bäckström*;

Andra kammarens protokoll 1924. Nr 4.

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 56, av herr *Lövgren*;
- nr 57, av herr *Laurén*; och
- nr 58, av herr *Holmgren*;

till bankoutsittet motionerna:

- nr 59, av herr *Larsson* i Kroken;
- nr 60, av herr *Johanson* i Huskvarna;
- nr 61, av herr *Hamrin*;
- nr 62, av herr *Carlsson-Frosterud*;
- nr 63, av herr *Bäcklund*;
- nr 64, av herrar *Törnkvist* i Bjuv och *Borggren*;
- nr 65, av herrar *Strid* och *Dalgren*;
- nr 66, av herr *Lovén*; och
- nr 67, av herr *Bäcklund*;

till behandling av lagutskott motionerna:

- nr 68, av herr *Jonsson* i Hökhult *m. fl.*;
- nr 69, av herr *Olsson* i Gävle;
- nr 70, av herr *Andersson* i Rasjön;
- nr 71, av herr *Lövgren m. fl.*;
- nr 72, av herrar *Gardell* och *Karlström* i Lummelunda; och
- nr 73, av herr *Gardell*;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 74, av herr *Aarnseth*;
- nr 75, av herr *Olofsson* i Digernäs *m. fl.*;
- nr 76—78, av herr *Osberg*;
- nr 79, av herr *Pettersson* i Stäringe *m. fl.*;
- nr 80, av herr *Olsson* i Ramsta;
- nr 81, av herr *Henrikson m. fl.*;
- nr 82, av herrar *Bengtsson* i Norup och *Eriksson* i Grängesberg;
- nr 83, av herr *Magnusson* i Skövde;
- nr 84 och 85 av herr *Akerlund*;
- nr 86, av herr *Jeppsson*; och
- nr 87, av herr *Holmgren*;

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 88, av fru *Östlund*;
- nr 89, av herr *Molin m. fl.*;
- nr 90, av herr *Akerlund*; samt

till statsutskottet motionen nr 91 av herr *Hage m. fl.*

§ 4.

Föredrogos vart för sig och lades till handlingarna bankoutsittets memorial:
nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutsittet av-
givna berättelse; och

nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande
riksdag avgivna, till bankoutsittet avlämnade berättelse.

§ 5.

Vidare föredrogs riksdagens kanslideputerades memorial, nr 1, angående an-
tagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

Vad kanslideputerade anmält och hemställt godkändes.

§ 6.

Herr statsrådet *Pettersson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 12, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar; och

nr 14, angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark.

Nämnda propositioner bordlades.

§ 7.

Avsåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Rydén*:

nr 92, om anslag till genom Nationalmuseums försorg anordnade vandringsutställningar m. m.;

nr 93, om höjning av vissa anslag till Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien;

nr 94, om anslag för utförandet och publicerandet av zonobservationer vid Lunds observatorium;

nr 95, om anslag till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de allmänna läroverken;

nr 96, om anslag till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid kommunala mellanskolor;

nr 97, om anslag till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid privatläroverk;

nr 98, om anvisande ytterligare av visst belopp för uppförande av nya byggnader för folkskoleseminariet i Linköping;

nr 99, om höjning av anslaget till understöd åt högre folkskolor m. m.;

nr 100, om anordnande av en utbildningskurs i medborgarkunskap för lärare vid fortsättningsskolor; och

nr 101, om anslag till bidrag för fortsatt utgivande av verket »Sveriges kyrkor, konsthistoriskt inventarium»;

herr *Sundling*, nr 102, angående anslaget till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter;

herr *Olsson* i Mora m. fl., nr 103, om anslag till anläggning av ödebygdevägar i Norrbottens m. fl. län;

herr *Hedlund* i Östersund, nr 104, om anslag till bidrag för uppförande av byggnader för folkskoleväsendet i riket m. m.;

herrar *Ljungberg* och *Anderson* i Råstock, nr 105, om ändring i gällande bestämmelser beträffande tjänstemän vid generaltullstyrelsen och tullstaten;

herr *Billqvist* m. fl., nr 106, om anslag för anordnande av en första parallellavdelning vid folkskoleseminariet i Skara;

herr *Billqvist*, nr 107, om anslag till svenska gymnastikförbundet;

herr *Waldén*:

nr 108, angående anslaget till resekostnadsersättning åt folkskolinspektörer; och

nr 109, angående anslaget till undervisning i manlig slöjd vid de allmänna läroverken;

herr *Brännberg m. fl.*, nr 110, angående anslaget till statsbidrag för driften av epidemisjukhus;

herrar *Brännberg* och *Hage*, nr 111, angående anslaget till folksanatorierna;

herr *Kinmanson*, nr 112, om uppförande å övergångsstat i lönegrad B 16 av vissa befattningshavare i statens tjänst;

herr *Gustafsson* i Örebro *m. fl.*, nr 113, angående anslagen till tekniska läroverket i Örebro;

fröken *Tamm*, nr 114, med förslag om ikraftträdandet av lagen den 22 juni 1923, innefattande bestämmelser angående kvinnas behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag m. m.;

herr *Engberg*, nr 115, om anslag till anordnande av s. k. universitetscirklar;

herr *Bengtsson* i Norup *m. fl.*, nr 116, om statsbidrag till avlöning åt vissa lärare och lärarinnor vid skyddshem;

herr *Bengtsson* i Norup, nr 117, om anslag till understöd åt svenska skolan i Kina;

fru *Östlund m. fl.*, nr 118, angående grunderna för dyrtidshjälp åt distriktsköterskor och distriktsbarnmorskor m. m.;

herrar *Törnkvist* i Karlskrona och *Berg*, nr 119, om anslag för inredning av bostäder i en fängelsebyggnad i Karlskrona;

herr *Holmgren m. fl.*, nr 120, om visst medgivande beträffande uppflyttning till högre löneklass av flottan tillhörande personal, som deltagit i yachten *Fidras* världsomsegling;

herrar *Carlsson-Frosterud* och *Norsell*, nr 121, angående anslagen till driftkostnader vid vissa sjukvårdsanstalter;

herr *Johanson* i Stockholm, nr 122, om anslag till bestridande av kostnaderna för tillämpning av lagen om arbetstidens begränsning m. m.;

herrar *Johanson* i Stockholm och *Eriksson* i Grängesberg, nr 123, om statsbidrag åt föreningen för arbetarskydd i Stockholm;

herr *Österström m. fl.*, nr 124, om anslag till höjda stipendier åt elever vid folkskoleseminarier;

herrar *Laurén* och *Jonsson* i Eskilstuna, nr 125, om inrättande av ytterligare en ordinarie lektorsbefattning vid tekniska fackskolan för maskinindustri i Eskilstuna;

herrar *Björk* och *Isacsson*, nr 126, om anslag till kapitalökning för fonden för räntefria studielån;

herr *Jensen*, nr 127, angående anslaget till understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar;

herr *Nylander*, nr 128, om anslag till anskaffande av ett havsisbrytarfartyg;

herr *Kristensson*, nr 129, om förhöjt understöd åt vissa handelsgymnasier;

herrar *Magnusson* i Kalmar och *Wagnsson*, nr 130, om anslag till understöd-jande av folkskolebarns ferie- och studieresor;

herr *Johansson* i Bro *m. fl.*, nr 131, med förslag om visst villkor för av Kungl. Maj:t äskade anslag för kapitalökning för statens vattenfallsverk;

herr *Kinmanson*, nr 132, om ändrad lydelse av 71 § vallagen;

herr *Engberg*, nr 133, om ändrad lydelse av § 107 regeringsformen och § 38 riksdagsordningen;

herr *Andersson* i Igelboda *m. fl.*, nr 134, med förslag till lag om ändring i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet *m. m.*;

herr *Johansson* i Bro, nr 135, om ändrad lydelse av 55—60, 79 och 81 §§ vallagen;

herr *Spångberg*, nr 136, om Sveriges utträdande ur Nationernas förbund;

herr *Lindman m. fl.*, nr 137, om förbud mot införsel till riket av vete och råg;

herr *Jönsson* i Fridhill *m. fl.*:

nr 138, om importavgifter för vissa slag av frö *m. m.*; och

nr 139, om förbud mot införsel av vete och råg;

herr *Bengtsson* i Norup, nr 140, om viss ändring i förordningen om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjeställningar *m. m.*;

herrar *Norsell* och *Carlsson-Frosterud*, nr 141, om vissa ändringar i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering;

herr *Kilbom m. fl.*, nr 142, med förslag till lag om nedskrivning i vissa fall av oguldna utskylder och allmänna avgifter;

herr *Starbäck*, nr 143, om ändring i rubriken nr 403 i tulltaxan;

herr *Hage*, nr 144, om skyldighet för banker och andra penningförvaltande inrättningar att i vissa fall utan anfordran lämna taxeringsmyndighet uppgift å skattskyldigs ränteinkomst *m. m.*;

herr *Herou m. fl.*:

nr 145, om upphävande av spannmålstullarna; och

nr 146, om upphävande av tullsatserna för kaffe;

herr *Hermelin m. fl.*, nr 147, om höjning av spannmålstullarna;

herr *Lithander m. fl.*, nr 148, om höjning av vissa industritullar;

herr *Lithander*, nr 149, om skatterestitution i vissa fall åt rederiaktiebolag;

herr *Eriksson* i Stockholm, nr 150, om ändring i vissa delar av förordningen angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka;

fröken *Wellin*, nr 151, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss utvidgning av statens anstalt för pensionering av folkskollärare *m. fl.*;

herr *Schlin m. fl.*, nr 152, om årligt understöd åt änkan Anna Brita Amrén;

herrar *Fjellman* och andre vice talmannen *Nilsson*, nr 153, om pension åt fanjunkaren Carl Billing;

herr *Fjellman*, nr 154, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om beredande av lika pensionsförmåner i vissa fall åt f. d. befattningshavare i statens tjänst av samma grad;

herr *Henrikson*, nr 155, om årligt understöd åt f. d. växelstationsföreståndarinnan Louise Löfgren;

herr *Eriksson* i Stockholm, nr 156, om årligt understöd åt e. o. vaktmästaren Axel Leonard Napoleon Bloméns änka och dotter;

herr *Starbäck*, nr 157, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om lagstiftning angående ekonomiska föreningars sparkasserörelse;

herr *Hage*:

nr 158, om pension åt förre järnvägsarbetaren Karl Gustaf Karlsson;

nr 159, om pension åt förre arbetaren Karl Albert Öberg; och
nr 160, om förhöjd pension åt förre e. o. lokomotiveldaren Ernst Vilhelm Johansson;

herr *Olsson* i Kalmar *m. fl.*, nr 161, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående höjda pensioner åt enligt äldre bestämmelser pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst;

herrar *Björklund* och *Borggren*, nr 162, om pension åt sergeanten Evald Sigurd Thörns änka och minderåriga barn;

herr *Höglund*:

nr 163, om sänkt pensionsålder för förrådsvakt, förrådsförförman och förråds-
mästare vid statens järnvägar; och

nr 164, om livränta åt plåtslagaren Fritz Alfred Pettersson;

herr *Dahlén*, nr 165, om årligt understöd åt förre kronojägaren Karl Johan August Lindomborg;

herr *Jönsson* i Revinge, nr 166, om rätt för skoldistrikt att under viss förut-
sättning anordna fortsättningsskola såsom en kortare ettårig kurs;

herr *Lövgren*, nr 167, om ändrad lydelse av 32 § sjömanslagen;

herr *Johansson* i Uppmälby *m. fl.*:

nr 168, med förslag till lag om förlängning av vissa arrendeavtal;

nr 169, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillgodoseende av samhällets
bästa och den jordbrukande befolkningens intressen vid övergång av äganderätt
till jordbruksfastighet;

nr 170, med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 20 maj 1921
(nr 247) angående förbud i vissa fall för bolag och ekonomisk förening att för-
värva fast egendom;

nr 171, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbud att i fråga om ägan-
derätt till fastighet vara bulvan för annan;

nr 172, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående social arrendelag;

nr 173, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lag om tvångsavlösning av
arrendejordbruk;

nr 174, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vanhävdslag *m. m.*;

nr 175, med förslag till lag om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att
inlösa under nyttjanderätt upplåtet område *m. m.*;

nr 176, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upplåtelse med åborätt av
jord utav krono- eller ecklesiastisk natur;

nr 177, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ordnandet av kreditgivning åt
innehavare av med åborätt upplåten jord;

nr 178, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående expropriation av jord för så-
väl bildande av nya jordbruk som för bostadsändamål;

nr 179, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en för handläggning av de
sociala jordärendena lämpad organisation;

nr 180, om skrivelse till Kungl. Maj:t om upphävande av fideikommissrätt
till fast egendom;

nr 181, med förslag till lag om utsträckt tillämpning av lagen den 25 juni
1909 om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning *m. m.*;

nr 182, med förslag till lag angående förbud i vissa fall för enskild person
att förvärva fast egendom; och

nr 183, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphörande av den nytt-
janderätt, Åkers styckebruk hittills ägt, till begagnande av den mot rekognition
anslagna allmänningsskogen;

herr *Söderberg*:

nr 184, angående arvodena till lärare vid fortsättningsskolor och ersättnings-skolor;

nr 185, om anslag till understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor;

nr 186, om stadgande av skyldighet för vissa kommuner att utse särskild nykterhetsnämnd; och

nr 187, angående offentliggörande på visst sätt av vem som utsetts till ordförande i särskild nykterhetsnämnd;

herrar *Osberg* och *Persson* i Björnsbyholm, nr 188, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser i fråga om ersättning åt expropriationsnämnd;

herr *Herou m. fl.*, nr 189, med förslag till lag om förlängning av vissa arrendeavtal;

herr *Kilbom m. fl.*, nr 190, med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta;

herr *Hansson* i Stockholm, nr 191, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående rättsskydd för alster av konsthantverk och konstindustri;

herr *Norsell*, nr 192, med förslag till ändring av 3 § 3 stycket i lagen den 30 maj 1919 om begränsning av tiden för idkande av handel och viss annan rörelse;

herr *Eriksson* i Grängesberg *m. fl.*, nr 193, om ändring i vissa delar av lagen om försäkring för olycksfall i arbete;

herr *Johanson* i Stockholm *m. fl.*, nr 194, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagstiftning om driftsnämnder;

herr *Lithander*, nr 195, om ändring av 22 § i lagen om aktiebolag;

herrar *Poppius* och *Fjellman*, nr 196, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ersättning till insättare i Privatbanken för deras genom bankens konkurs lidna förluster;

herr *Olsson* i Blädinge, nr 197, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utarbetande av nya grunder för statstjänarnas löner;

herrar *Hage* och *Samuelsson*, nr 198, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående uppförande i Luleå av byggnader för statens behov;

herr *Hansson* i Stockholm, nr 199, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av viss bestämmelse i telegrafstyrelsens telefonkontrakt;

herr *Lindman m. fl.*, nr 200, om anslag till lindring av fraktkostnaderna vid transport å järnväg av kalk m. m. för jordbrukets behov;

herr *Sundling*:

nr 201, om anslag till främjande av landsbygdens elektrifiering; och

nr 202, om vidtagande av åtgärder för främjande av småkvarnarnas verksamhet;

herr *Jönsson* i Fridhill *m. fl.*, nr 203, om anslag till bidrag för upprätthållande av den vid Weibullsholms växtförädlingsanstalt bedrivna praktiskt vetenskapliga verksamheten;

herr *Öberg*, nr 204, om höjning av det utav Kungl. Maj:t äskade anslaget till premielån till egnahemslåntagare;

herr *Jönsson* i Fridhill *m. fl.*, nr 205, om anvisande av ett extra anslag till stipendier åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter;

herr *Olsson* i Blädinge, nr 206, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om vidtagande av åtgärder för främjande av brödsädesodlingen i vårt land;

herrar *Olsson* i Blädinge och *Jönsson* i Fridhill, nr 207, om anslag till lindring av fraktkostnaderna vid transport å järnväg av kalk m. m. för jordbrukets behov;

herr *Poppius m. fl.*:

nr 208, om anslag för bestridande av kostnader för utställande i Estland m. fl. länder av svenska avelsdjur, utsäde och frö; och

nr 209, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av galtbesiktningstvång;

herr *Hedlund* i Häste *m. fl.*:

nr 210, om anslag till upprätthållande av Svenska betes- och vallföreningens verksamhet; och

nr 211, om höjning av anslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln;

herr *Fjellman m. fl.*:

nr 212, angående anslaget till understödjande av prisbelöningar av hästar och därav härflytande kostnader; och

nr 213, angående vidtagande av mera systematiskt anordnade åtgärder för vårt lands skyddande mot mul- och klövsjukan;

herr *Dahlén*, nr 214, angående upplåtelse av kolonat på Dundrets kronopark i Gällivare socken;

herr *Jönsson* i Revinge, nr 215, om förbättrad löneställning för två tjänstemän vid Flyinge stuteri och hingstdepå samt Strömsholms hingstdepå;

herr *Bengtsson* i Kullen, nr 216, om ändring i väglagen, åsyftande vägbördans lika fördelande å alla beskattningsföremål;

herr *Strindlund*, nr 217, om viss ändring i lagen den 28 juni 1907 angående bredden å hjulringar å arbetsåkdon; samt

herr *Poppius*, nr 218, angående grunderna för användandet av det av Kungl. Maj:t begärda anslaget till maskin- och redskapsprovningar vid Ultuna och Alnarp.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Ros</i>	under 3 dagar fr. o. m. den 23 jan. och
» <i>Corneliusson</i>	» 4 » » » 22 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2,55 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Måndagen den 21 januari.

Kl. 7 e. m.

I anledning därav att tiden för avgivande av sådana motioner, som tillhörde ständigt utskotts behandling, med denna dag utginge, voro kammarens ledamöter kallade att jämväl nu sammanträda.

§ 1.

Avgåvos följande motioner, nämligen:

herr *Kilbom m. fl.*, nr 219, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om ändring eller upphävande av 2 § 4 mom. tryckfrihetsförordningen;

herr *Olsson i Kullenbergstorp m. fl.*:

nr 220, om återinförande av fullgjord skatteplikt såsom villkor för politisk rösträtt; och

nr 221, om ändring i gällande bestämmelser angående fullgjord skatteplikt såsom villkor för kommunal rösträtt;

herr *Holmström* i Gävle, nr 222, om ändrad lydelse av 59 § vallagen;

herrar *Lindgren* och *Pettersson* i Stäringe, nr 223, om indragning av kommunikationsdepartementet;

herr *Pettersson* i Södertälje *m. fl.*, nr 224, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa allmänna vals byggande på en metod, som mera möjliggör direkta personval;

herr *Kilbom m. fl.*, nr 225, angående processkommissionens verksamhet;

fröken *Tamm*, nr 226, angående omkostnadsstaten för tvångsarbetsanstalten i Landskrona;

herr *Westman m. fl.*:

nr 227, i fråga om medgivande att å landet fortsättningsskola må vara allenast ettårig; och

nr 228, i fråga om beredande åt kommunerna av skälig trygghet mot alltför tryckande ekonomiska bördor för folkskoleundervisningens utveckling;

herr *Anderson* i Råstock, nr 229, om anslag för teknisk-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet;

herr *Olsson* i Mora *m. fl.*, nr 230, angående undervisnings- och upplysningsverksamhet för nykterhetens främjande;

herrar *Sehlin* och *Wagnsson*, nr 231, om anslag till allmänna fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor;

herrar *Öberg* och *Gustafsson* i Älfsered, nr 232, om anslag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller mindre goda vägar;

herr *Laurén*, nr 233, angående utdelning av patroner till de frivilliga skytteföreningarna;

herr *Pehrsson* i Göteborg, nr 234, angående ett i statsverkspropositionen upptaget anslag för ersättning till sjömanshusen;

herr *Höglund*, nr 235, angående arbetslöshetens bekämpande;

herr *Sjöblom m. fl.*, nr 236, om anslag till inlösande av visst antal exemplar utav Nordisk statistisk tidskrift;

herr *Sjöblom*:

nr 237, om tillsättande av en handelsattaché i Wien;

nr 238, om uppflyttning i högre lönegrad av fem kvinnliga ritare vid Rikets allmänna kartverk; och

nr 239, om efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter tvätterskan Lovisa Karolina Pettersson;

herr *Brännberg*, nr 240, om viss uppdelning av rederilånefondens lånemedel;

herr *Johanson* i Huskvarna, nr 241, angående grunderna för statsbidrag till anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar;

herr *Bäckström m. fl.*, nr 242, om anslag till påbörjande av arbetena å järnvägen Lycksele—Stensele;

herr *Karlström* i Lummunda *m. fl.*, nr 243, angående höjda stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid folkhögskolor;

herr *Sköld m. fl.*, nr 244, om befrielse för länsassessorn A. Adler *m. fl.* från viss dem ålagd återbetalningsskyldighet;

herr *Karlsson* i Grängesberg *m. fl.*, nr 245, om anslag till hjälpverksamhet för de arbetslösa *m. m.*;

herr *Norman m. fl.*, nr 246, om viss ersättning utöver redan utbetald gottgörelse till byggmästaren Jean Johansson för vattenarbeten vid Dämmans fyrplats;

herrar *Vennerström* och *Svensson* i Långelanda, nr 247, om anslag till understöd åt folkliga musikskolan i Arvika;

fru *Östlund m. fl.*, nr 248, om anslag till understöd åt frälsningsarméns räddningshem;

herr *Olsson* i Mora *m. fl.*, nr 249, med förslag till ändring i förordningen för statsverkets fond av rusedrycksmedel;

herr *Kilbom m. fl.*, nr 250, med förslag till förordning huru förfaras skall vid utskylders uttagande i fall av dubbelbeskattning;

herr *Gustafson* i Kasenberg *m. fl.*:

nr 251, om höjd tull å automobiler och motorcyklar; och

nr 252, om ökat statsbidrag till underhåll av vägar;

herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*:

nr 253, med förslag till vissa föreskrifter angående uppbörd av befrielse från inkomst- och förmögenhetsskatt *m. m.*; och

nr 254, med förslag till vissa föreskrifter angående uppbörd av och befrielse från bevillning av fast egendom samt av inkomst *m. m.*;

herr *Höglund*, nr 255, om restitution åt tillverkare av glykos *m. m.* av erlagd tull för utländsk stärkelse;

herr *Pettersson* i Köping, nr 256, om sänkta tullsatser för ur;

herr *Lithander m. fl.*, nr 257, om upphävande av den i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade B-skatt för vissa bolag;

herr *Pettersson* i Stäringe *m. fl.*, nr 258, om förhöjda tullsatser för vissa animaliska jordbruksprodukter;

herr *Lindberg*, nr 259, om ändrad lydelse av 2 § 2 mom. c) i förordningen den 1 juni 1923 angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig;

herr *Pehrsson* i Göteborg, nr 260, angående läroverksadjunkten Jöns Peter Gunnarssons pensionsrätt;

herr *Höglund*, nr 261, om ersättning åt fyra vid järnvägsolycka vid Jörlanda förolyckade värnpliktigas föräldrar;

herr *Holmström* i Gävle *m. fl.*, nr 262, om pensionstillägg åt vissa pensionerade båtsmän *m. fl.*;

herr *Holmström* i Gävle, nr 263, om pensionsförbättring åt tre pensionerade underofficerare vid Hälsinge regemente;

herr *Pettersson* i Köping, nr 264, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående pensionering av betjäningen vid Flyinge hingstdepå och stuteri samt Strömsholms hingstdepå;

herr *Olsson* i Broberg, nr 265, om årligt understöd åt fånggevaldigeränkan Sofia Bergendahl, född Edström;

herrar *Lindgren* och *Pettersson* i Stäringe, nr 266, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om vissa ändringar i gällande lagstiftning angående jordbrukskredit och bankväsen;

herr *Vennerström*, nr 267, om pension åt förre sjukvårdssoldaten Per Fredrik Holm;

herr *Gustafson* i Kasenberg, nr 268, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om beredande av pensionstillägg för barn åt änka efter enligt pensionsförsäkringslagen pensionsberättigad man;

herr *Johansson* i Kälkebo *m. fl.*, nr 269, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om lagstiftning rörande statskontroll över trustar och andra monopolistiska sammanslutningar av företag inom näringslivet;

herr *Vahlstedt*,

nr 270, om förbud mot offentliga boxningstävlingar; och

nr 271, om förbud mot offentliga kapplöpningar;

herr *Johansson* i Bro;

nr 272, om viss ändring i 45 § lagen om fattigvården; och

nr 273, om viss ändring i 46 § lagen om fattigvården;

herr *Österström*, nr 274, med förslag till lag om ändrad lydelse av 17 och 18 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura;

herr *Pehrsson* i Göteborg, nr 275, om ändring av 6 § 2 mom. i lagen angående tillsättning av prästerliga tjänster;

herr *Hagman m. fl.*, nr 276, med förslag till lag om statsbidrag till arbetslöshetskassor;

herr *Samuelsson m. fl.*, nr 277, med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen om fattigvården;

herr *Karlsson* i Grängesberg m. fl., nr 278, med förslag till lag om ändring i vissa fall åt livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete m. m.;

herr *Hage m. fl.*, nr 279, om ändring av 10 § lagen med vissa bestämmelser rörande hyra;

herr *Hamilton m. fl.*:

nr 280, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående fideikommissjordens tillgodogörande för egnahemsbildningen;

nr 281, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upplåtande av ekklesiastik jord till smärre jordbruk och egna hem; och

nr 282, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utvidgning av tillämplighetsområdet för den s. k. ensittarlagen;

herr *Knutsson*, nr 283, om ändring av 25 kap. 22 § strafflagen;

herr *Pettersson* i Södertälje m. fl. nr 284, om ändring i lagen om medling i arbetstvister m. m.;

herr *Jönsson* i Boa m. fl., nr 285, om ändring i 5 och 60 §§ väglagen;

herr *Igel*, nr 286, om nedbringande av avgifterna för elektrisk energi vid landsbygdens elektrifiering;

herr *Öberg*, nr 287, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om vidtagande av åtgärder till förhindrande av försäljning till Norrland av tuberkulösa nötkreatur från södra och mellersta Sverige;

herr *Olsson* i Kullenbergstorp m. fl., nr 288, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagstiftning rörande importreglering av brödsäd;

herr *Johanson* i Hörninge:

nr 289, om anslag till möjliggörande för elektriska distributionsföreningar att erhålla nedsättning i räntan å vissa lån hos penningförvaltande verk; och

nr 290, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående säkerheten för lån till elektriska distributionsföreningar från vissa penningförvaltande verk;

herr *Lundström m. fl.*, nr 291, om anslag till beredande av tilläggsbidrag till särskilt betungade väghållningsdistrikt för under kristiden utförda väganläggningar m. m.;

herr *Petersson* i Broaryd m. fl., nr 292, om anslag till lindring av fraktkostnaderna för kalk m. m. för jordbrukets behov;

herrar *Pettersson* i Köping och *Jönsson* i Revinge, nr 293, med förslag till stater för betjäningen vid Flyinge hingstdepå och stuteri samt Strömsholms hingstdepå;

herr *Olsson* i Broberg m. fl.:

nr 294, om ändring i 5 och 60 §§ väglagen; och

nr 295, om höjning av statsbidraget till vägunderhållet;

herr *Lindgren*, nr 296, om anslag till möjliggörande av exportkredit vid utförelse till Baltiska staterna av svenska produkter;

herr *Lindgren m. fl.*, nr 297, om anslag till uppförande av en svensk utställningsbyggnad i Riga m. m.;

herr *Johanson* i Hallagården *m. fl.*:

nr 298, om höjning av statsbidraget till vägunderhållet; och
nr 299, om viss ändring i förordningen angående automobils katt;

herr *Johanson* i Hallagården, nr 300, om efterskänkande av viss kronans fordran hos Johannes Andersson i Attorp Västergården *m. fl.*;

herr *Olofsson* i Digernäs *m. fl.*, nr 301, om begränsning av rösträtten vid vägstämman;

herr *Vennerström*, nr 302, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående rätt till viss handräckning hos länsstyrelse för enligt lagen om enskilda vägar förordnad förrättningsman, som ej är lantmätare;

herrar *Hage* och *Vennerström*, nr 303, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om beredande av garantier för vissa brukare av kronans jord att erhålla tillräcklig utkomst;

herr *Andersson* i Grimbo, nr 304, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förekommande av skadegörelse å ungskog;

herr *Nilsson* i Vibberbo *m. fl.*, nr 305, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för vinnande av bättre garanti mot trafikolyckor;

herr *Osberg*, nr 306, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss ändring i resereglementet;

herr *Höglund*, nr 307, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss ändring av proceduren vid prövning av ärenden rörande utländsk arbetskrafts användande inom landet; samt

herr *Vennerström*, nr 308, om viss ändring av kungörelsen den 11 oktober 1918 angående statsbidrag till anläggningar av utfartsvägar inom Norrbottens *m. fl.* län.

Samtliga dessa motioner bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 7,35 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Onsdagen den 23 januari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 16 och den 17 innevarande januari.

§ 2.

Herr statsrådet *Malmroth* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 15, med förslag till lag om överföring till hären av vissa marinen tilldelade värnpliktiga av 1923 och 1924 års klasser.

Denna proposition bordlades.

§ 3.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen nr 13, med förslag till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1924 års klass m. m.; samt

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 12, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar; och

nr 14, angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark.

§ 4.

Vidare föredrogos och hänvisades till statsutskottet följande på kammarens bord liggande motioner, nämligen:

nr 92—101, av herr *Rydén*;

nr 102, av herr *Sundling*;

nr 103, av herr *Olsson* i Mora m. fl;

nr 104, av herr *Hedlund* i Östersund;

nr 105, av herrar *Ljungberg* och *Anderson* i Råstock;

nr 106, av herr *Billqvist* m. fl.;

nr 107, av herr *Billqvist*;

nr 108 och 109, av herr *Waldén*;

nr 110, av herr *Brännberg* m. fl.; och

nr 111, av herrar *Brännberg* och *Hage*.

Vid föredragning härpå av motionen nr 112, av herr *Kinmanson* hänvisades motionen, i vad den anginge jordbruksärenden till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Herr *Gustafssons* i Örebro m. fl. nu föredragna motion, nr 113, överlämnades till statsutskottet.

Härefter föredrogs motionen nr 114, av fröken Tamm med förslag om ikraftträdandet av lagen den 22 juni 1923, innefattande bestämmelser angående kvinnans behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag, m. m.; och begärdes ordet därvid av

Vid remiss av motionen nr 114.

Fröken **Tamm**, som yttrade: Herr talman! Uppmärksamgjord på att den av mig väckta motionen nr 114 innehåller frågor av beskaffenhet, som icke kunna behandlas av samma utskott, får jag anhålla, att kammaren ville tillåta, att denna motion delas upp i tre motioner, den första motionen omfattande förslaget rörande ikraftträdandet av lagen den 22 juni 1923 angående kvinnans behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag och upphävandet av nu gällande bestämmelser angående gift kvinnans behörighet att innehava statstjänst, den andra motionen omfattande bestämmelsen att för kvinnliga innehavare av sådan befattning, vilken förut kunnat innehavas endast av man, de löneförmåner, som tillkomma manlig befattningshavare, skola minskas med ett belopp, motsvarande de avgifter manlig innehavare av befattningen skolat erlagga till vederbörande änke- och pupillkassa m. m., samt den tredje motionen omfattande bestämmelserna rörande kvinnlig befattningshavares pensionsålder och om pension till barn efter kvinnlig befattningshavare.

Fröken Tamm's ifrågavarande anhållan bifölls av kammaren; och blev i enlighet härmed berörda motion uppdelad i tre särskilda motioner, en med bibehållen beteckning av nummer 114 och oförändrad rubrik, en med ordningsnumret 309, och med överskrift: angående vissa kvinnliga befattningshavares löneförmåner samt en med ordningsnumret 310 och med rubrik: angående vissa kvinnliga befattningshavares pensionsålder m. m.

Härpå remitterades motionen nr 114, till behandling av lagutskott, motionen nr 309 till statsutskottet och motionen nr 310 till bankoutskottet.

Vidare remitterades

till statsutskottet motionerna:

- nr 115, av herr *Engberg*;
- nr 116, av herr *Bengtsson* i Norup m. fl.;
- nr 117, av herr *Bengtsson* i Norup;
- nr 118, av fru *Östlund* m. fl.;
- nr 119, av herrar *Törnkvist* i Karlskrona och *Berg*;
- nr 120, av herr *Holmgren* m. fl.;
- nr 121, av herrar *Carlsson-Frosterud* och *Norsell*;
- nr 122, av herr *Johanson* i Stockholm;
- nr 123, av herrar *Johanson* i Stockholm och *Eriksson* i Grängesberg;
- nr 124, av herr *Österström* m. fl.;
- nr 125, av herrar *Laurén* och *Jonsson* i Eskilstuna;
- nr 126, av herrar *Björk* och *Isacsson*;
- nr 127, av herr *Jensen*;
- nr 128, av herr *Nylander*;
- nr 129, av herr *Kristensson*;
- nr 130, av herrar *Magnusson* i Kalmar och *Wagnsson*; och
- nr 131, av herr *Johansson* i Bro m. fl.; samt

till konstitutionsutskottet motionerna:

- nr 132, av herr *Kinnanson*; och
- nr 133, av herr *Engberg*.

Vid remiss av
motionen
nr 134.

Vid härpå skedd föredragning av motionen nr 134, av herr *Andersson* i Igelboda med förslag till lag om ändring i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet m. m. begärdes ordet av

Herr *Andersson* i Igelboda, som yttrade: Herr talman! Då här ifrågavarande motion är av sådan beskaffenhet, att yrkandena i densamma böra remitteras till olika utskott, får jag efter samråd med mina medmotionärer anhålla om kammarens medgivande att dela upp motionen på så sätt, att motionens motivering jämte yrkandena i punkterna 1—5, d. v. s. yrkandena om ändringar i kommunallagarna, måtte få upptagas i *en* motion, under det att yrkandet i sista punkten, som innefattar ändring av 18 § i lagen om fattigvården, måtte få upptagas i en särskild motion.

Denna hemställan bifölls av kammaren.

I enlighet härmed blev ifrågavarande motion uppdelad i två motioner, den ena med bibehållen beteckning av nummer 134 och oförändrad rubrik samt den andra med ordningsnumret 311 och med överskrift: med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § i lagen om fattigvården den 14 juni 1918.

Härefter överlämnades motionen nr 134 till konstitutionsutskottet och motionen nr 311 till behandling av lagutskott.

Vidare remitterades:

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 135, av herr *Johansson* i Bro; och

nr 136, av herr *Spångberg*; samt

till bevillningsutskottet motionen nr 137, av herr *Lindman m. fl.*

Vid remiss av
motionen
nr 138.

Härpå föredrogs motionen nr 138, av herr *Jönsson* i Fridhill *m. fl.* om importavgifter för vissa slag av frö m. m.; och yttrade därvid

Herr *Jönsson* i Fridhill: Herr talman! Jag anhåller, att denna motion måtte få uppdelas i två olika motioner, den ena innehållande förslag om fastställande av importavgifter för vissa slag av frö och den andra med hemställan om att riksdagen måtte besluta, att de medel, som inflyta genom dessa importavgifter, i första hand må användas för bestridande av kostnaderna för i nämnda motion omförmälda åtgärder till växtodlingens främjande.

Denna anhållan bifölls av kammaren; och blev i enlighet härmed berörda motion uppdelad i två motioner, den ena med bibehållen beteckning av nummer 138 och med rubrik: om importavgifter för vissa slag av frö samt den andra med ordningsnumret 312 och med överskrift: angående bestridandet av kostnaderna för vissa åtgärder till växtodlingens främjande.

Härefter överlämnades motionen nr 138 till bevillningsutskottet och motionen nr 312 till jordbruksutskottet.

Vidare remitterades:

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 139, av herr *Jönsson* i Fridhill *m. fl.*;

nr 140, av herr *Bengtsson* i Norup;

nr 141, av herrar *Norsell* och *Carlsson-Frosterud*;

nr 142, av herr *Kilbom m. fl.*;

nr 143, av herr *Starbäck*;
 nr 144, av herr *Hage*;
 nr 145 och 146, av herr *Herou m. fl.*;
 nr 147, av herr *Hermelin m. fl.*;
 nr 148, av herr *Lithander m. fl.*;
 nr 149, av herr *Lithander*; och
 nr 150, av herr *Eriksson* i Stockholm;

till bankoutskottet motionerna:

nr 151, av fröken *Wellin*;
 nr 152, av herr *Sehlin m. fl.*;
 nr 153, av herrar *Fjellman* och andre vice talmannen *Nilsson*;
 nr 154, av herr *Fjellman*;
 nr 155, av herr *Henrikson*;
 nr 156, av herr *Eriksson* i Stockholm;
 nr 157, av herr *Starbäck*;
 nr 158—160, av herr *Hage*;
 nr 161, av herr *Olsson* i Kalmar *m. fl.*;
 nr 162, av herrar *Björklund* och *Borggren*;
 nr 163 och 164, av herr *Höglund*; och
 nr 165, av herr *Dahlén*;

till statsutskottet motionen nr 166, av herr *Jönsson* i Revinge;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 167, av herr *Lövgren*; och
 nr 168—182, av herr *Johansson* i Uppmälby *m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 183, av herr *Johansson* i Uppmälby *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna nr 184 och 185, av herr *Söderberg*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 186 och 187, av herr *Söderberg*;
 nr 188, av herrar *Osberg* och *Persson* i Björnsbyholm;
 nr 189, av herr *Herou m. fl.*;
 nr 190, av herr *Kilbom m. fl.*;
 nr 191, av herr *Hansson* i Stockholm;
 nr 192, av herr *Norsell*;
 nr 193, av herr *Eriksson* i Grängesberg *m. fl.*;
 nr 194, av herr *Johanson* i Stockholm *m. fl.*; och
 nr 195, av herr *Lithander*;

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 196, av herrar *Poppius* och *Fjellman*;
 nr 197, av herr *Olsson* i Blädinge;
 nr 198, av herrar *Hage* och *Samuelsson*; och
 nr 199, av herr *Hansson* i Stockholm;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 200, av herr *Lindman m. fl.*;
 nr 201 och 202, av herr *Sundling*;
 nr 203, av herr *Jönsson* i Fridhill *m. fl.*;
 nr 204, av herr *Öberg*;
 nr 205, av herr *Jönsson* i Fridhill *m. fl.*;
 nr 206, av herr *Olsson* i Blädinge;

Andra kammarens protokoll 1924. Nr 4.

nr 207, av herrar *Olsson* i Blädinge och *Jönsson* i Fridhill;
nr 208 och 209, av herr *Poppius m. fl.*;
nr 210 och 211, av herr *Hedlund* i Häste *m. fl.*;
nr 212 och 213, av herr *Fjellman m. fl.*;
nr 214, av herr *Dahlén*;
nr 215, av herr *Jönsson* i Revinge;
nr 216, av herr *Bengtsson* i Kullen;
nr 217, av herr *Strindlund*; och
nr 218, av herr *Poppius*; samt

till konstitutionsutskottet motionen nr 219, av herr *Kilbom m. fl.*

Vid remiss av
motionen
nr 220.

Efter föredragning härpå av motionen nr 220, av herr *Olsson* i Kullenbergs-
torp *m. fl.* om återinförande av fullgjord skatteplikt såsom villkor för politisk
rösträtt yttrade:

Herr Engberg: Herr talman, mina herrar! Jag tillät mig vid 1921 års riksdag, då bondeförbundet motionerade efter samma linjer i stort sett som nu är fallet, att begära ordet vid remissen av deras partimotioner. Jag gör samma-lunda nu, visserligen i medvetande om, att man i allmänhet icke tar upp remissdebatt om motioner, men å andra sidan är jag övertygad om att när det här föreligger en gruppmotion, där ett helt riksdagsparti av bondeförbundets betydelse för fram kravet på ett upprivande av en av hörnstenarna, kan man säga, för den rösträttsreform, som genomfördes hösten 1918, då finns det sannerligen anledning att uttala några ord vid remissen av ett sådant aktstycke.

Det är nu andra gången som försöket göres från bondeförbundets sida att riva upp den demokrati, vi fått. Det är visserligen sant, att denna gång försöket är modifierat på det sättet, att herr Reuterskiölds olyckliga och jag må väl säga dödsdomda tanke om införande av ett slags uppskovsinstitut nu av motionärerna har upptagits.

Det är ganska förvånande, att just bondeförbundet, som är representerat i den nuvarande regeringen och som jämte högerpartiet bär ansvaret för den nuvarande regeringspolitik, nu mot bakgrunden av regeringens försoningspolitik och dess inbjudan till en avspänning av partiförhållandena kommer med en motion syftande till att här skapa bestämmelser, som i sina praktiska konsekvenser än en gång skulle beröva stora delar av Sveriges arbetarklass deras elementäraste politiska rättigheter. Det är så mycket mera skäl att uttala sin förvåning, som detta nu sker under samma betingelser, som redan då skymtade, nämligen en osäkerhet på det ekonomiska området, som sannerligen är sådan, att man icke vet huruvida och i vad mån det, för en gångs skull kanske, går därhän, att hundratals arbetare stå där arbetslösa och som följd därav skulle berövas sin rösträtt.

Jag gör, herr talman, det tankeexperimentet, att utskyldsstrecket i den omfattning, som i motionen här föreslås, skulle varit gällande under denna oerhörda arbetslöshet. Vad hade följden blivit? Jo, att tusental och åter tusental av oförvitliga medborgare, tillhörande industriarbetareklassen, skulle ha berövats sin rösträtt, bara därför att de hade råkat in i arbetslöshetens elände. Det är dubbelt anmärkningsvärt, att denna politik föres av ett parti, som gör anspråk på att hävda demokratiens grundsatser, ett parti, som genom sin i regeringen ingångne ledare gång på gång proklamerat, att det skulle vara redo att respektera demokratin såsom en grundval för sitt arbete.

Jag har för min del, herr talman, velat uttala en bestämd förvåning över detta tillvägagångsätt, då jag med dessa enkla ord beledsagat remissen, av ifrågavarande motion.

Herr Olsson i Kullenbergstorp: Herr talman! Jag skall be att få uttala mitt tack till den ärade talaren för det något ovanliga sättet att vid en motions remitterande begära ordet. Detta leder nämligen helt säkert till att man ute i landet fäster sig vid och börjar reflektera över innehållet i vår motion — vida mer än man annars, bland det stora antal motioner, som detta år väckts, kanske skulle ha gjort.

Vid remiss av
motionen
nr 220.
(Forts.)

För övrigt inblandade den ärade talaren i sitt anförande mycket, som inte hörde till saken: han talade om regeringen, om vårt partis ställning till denna o. s. v. Jag skall naturligtvis icke följa honom på den stråten, och jag förstår överhuvud taget icke, vad alla dessa saker ha med vår motion att skaffa. Jag tror dessutom knappast, att den ärade talaren läst motionen så synnerligen grundligt, ty i så fall hade väl icke vådorna av densamma behövt målas ut i sådana färger, som skett. Enligt min åsikt borde det hela mycket väl kunna ordnas så, att folk kunde bli befriade från skattskyldigheten, när verkligen sådana förhållanden förelåge, att oförmåga att betala skatten vore oförvällad. Jag har aldrig insisterat på, att en person skall berövas sin rösträtt, därför att han oförskyllt är ur stånd att betala sina skatter, men jag kan — trots den utmärkta undervisning jag fick såväl för tre år som alldeles nyss av den ärade talaren — aldrig tillägna mig den åskådningen, att den som icke gör sin skyldighet i detta avseende skall ha samma medborgarrätt som alla övriga och kunna befalla över andra medborgare rörande vad som skall göras eller icke göras. Jag skall icke inläta mig på någon vidare debatt i saken — frågan återkommer ju sedan utskottet behandlat ärendet. Det förvånar mig verkligen, att den ärade talaren redan nu tycks vara lika inne i saken, som om han såsom utskottsledamot behandlat motionen.

Herr Månsson i Hagaström: Herr talman! Även jag skall be att få uttrycka min förvåning över denna motion, allra helst som den kommer från medlemmar av ett parti, som tidigare framkommit med begäran, att riksdagen skulle till förmån för dem eller deras huvudmän avstänga tillförseln till landet av viktiga födoämnen eller åtminstone genom särskilda tullar fördyra dem. Herr Olsson i Kullenbergstorp sade visserligen, att han vill ha det så ordnat, att de, som oförskyllt blivit oförmögna att betala skatterna och därigenom riskera att mista sin politiska rösträtt, komme i tillfälle att bli friskrivna från verkningarna av denna oförmåga att betala skatterna. Jag skulle vilja fråga herr Olsson i Kullenbergstorp och hans partikamrater i kammaren, om man bland dem, som oförskyllt blivit oförmögna att betala sina skatter, vill räkna in sådana, som skulle bli utplundrade genom de tilltänkta nya tullarna och införselbuden?

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt att överlämna ifrågavarande motion jämte de i anledning av densamma inom kammaren avgivna yttrandena till konstitutionsutskottet.

Härefter remitterades:

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 221, av herr Olsson i Kullenbergstorp *m. fl.*;

nr 222, av herr Holmström i Gävle;

nr 223, av herrar Lindgren och Pettersson i Stäring; och

nr 224, av herr Pettersson i Södertälje *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 225, av herr Kilbom *m. fl.*;

nr 226, av fröken Tamm;

nr 227 och 228, av herr Westman *m. fl.*;

nr 229, av herr Anderson i Råstock;

- nr 230, av herr *Olsson* i Mora *m. fl.*;
- nr 231, av herrar *Sehlin* och *Wagnsson*;
- nr 232, av herrar *Öberg* och *Gustafsson* i Älvsered;
- nr 233, av herr *Laurén*;
- nr 234, av herr *Pehrsson* i Göteborg;
- nr 235, av herr *Höglund*;
- nr 236, av herr *Sjöblom m. fl.*; och
- nr 237, av herr *Sjöblom*;
- till jordbruksutskottet motionen nr 238, av herr *Sjöblom*;
- till statsutskottet motionerna:
- nr 239, av herr *Sjöblom*;
- nr 240, av herr *Brännberg*;
- nr 241, av herr *Johanson* i Huskvarna;
- nr 242, av herr *Bäckström m. fl.*;
- nr 243, av herr *Karlström* i Lummelunda *m. fl.*;
- nr 244, av herr *Sköld m. fl.*;
- nr 245, av herr *Karlsson* i Grängesberg *m. fl.*;
- nr 246, av herr *Norman m. fl.*;
- nr 247, av herrar *Vennerström* och *Svensson* i Långelanda;
- nr 248, av fru *Östlund m. fl.*; och
- nr 249, av herr *Olsson* i Mora *m. fl.*;
- till behandling av lagutskott motionen nr 250, av herr *Kilbom m. fl.*;
- till bevillningsutskottet motionen nr 251, av herr *Gustafson* i Kasenberg *m. fl.*;
- till statsutskottet motionen nr 252, av herr *Gustafson* i Kasenberg *m. fl.*;
- till bevillningsutskottet motionerna:
- nr 253 och 254, av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;
- nr 255, av herr *Höglund*;
- nr 256, av herr *Pettersson* i Köping;
- nr 257, av herr *Lithander m. fl.*; och
- nr 258, av herr *Pettersson* i Stäringe *m. fl.*;
- till bankoutskottet motionerna:
- nr 259, av herr *Lindberg*;
- nr 260, av herr *Pehrsson* i Göteborg;
- nr 261, av herr *Höglund*;
- nr 262, av herr *Holmström* i Gävle *m. fl.*;
- nr 263, av herr *Holmström* i Gävle;
- nr 264, av herr *Pettersson* i Köping;
- nr 265, av herr *Olsson* i Broberg;
- nr 266, av herrar *Lindgren* och *Pettersson* i Stäringe; och
- nr 267, av herr *Vennerström*; samt
- till behandling av lagutskott motionerna:
- nr 268, av herr *Gustafson* i Kasenberg;
- nr 269, av herr *Johansson* i Kälkebo *m. fl.*;
- nr 270 och 271, av herr *Vahlstedt*;
- nr 272 och 273, av herr *Johansson* i Bro;
- nr 274, av herr *Österström*;
- nr 275, av herr *Pehrsson* i Göteborg;
- nr 276, av herr *Hagman m. fl.*; och
- nr 277, av herr *Samuelsson m. fl.*

Vid härfå skedd föredragning av motionen nr 278, av herr *Karlsson* i Grängesberg *m. fl.*, med förslag till lag om ersättning i vissa fall åt livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete *m. m.* yttrade

Vid remiss av motionen nr 278.

Herr *Karlsson* i Grängesberg: Herr talman! Jag anhåller, att den föreliggande motionen måtte få uppdelas i två särskilda motioner: den ena innefattande förslag till lagtext i ämnet och den andra avseende anslag till det i motionen angivna ändamålet.

Denna hemställan bifölls.

I enlighet härmed blev ifrågavarande motion uppdelad i två motioner, den ena med bibehållen beteckning av nr 278 och med den ändring i rubriken att »*m. m.*» uteslöts, samt den andra med ordningsnumret 313 och med överskrift: om anslag till förhöjning av vissa livräntor.

Härefter överlämnades motionen nr 278 till behandling av lagutskott och motionen nr 313 till statsutskottet.

Slutligen remitterades:

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 279, av herr *Hage m. fl.*; och

nr 280, av herr *Hamilton m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen nr 281, av herr *Hamilton m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 282, av herr *Hamilton m. fl.*;

nr 283, av herr *Knutsson*; och

nr 284, av herr *Pettersson* i Södertälje *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 285, av herr *Jönsson* i Boa *m. fl.*;

nr 286, av herr *Igel*; och

nr 287, av herr *Öberg*;

till bevillningsutskottet motionen nr 288, av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen nr 289, av herr *Johanson* i Hörninge;

till tillfälligt utskott motionen nr 290, av herr *Johanson* i Hörninge;

till statsutskottet motionen nr 291, av herr *Lundström m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 292, av herr *Petersson* i Broaryd *m. fl.*;

nr 293, av herrar *Pettersson* i Köping och *Jönsson* i Revinge;

nr 294 och 295, av herr *Olsson* i Broberg *m. fl.*;

nr 296, av herr *Lindgren*;

nr 297, av herr *Lindgren m. fl.*; och

nr 298, av herr *Johanson* i Hallagården *m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionen nr 299, av herr *Johanson* i Hallagården *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 300, av herr *Johanson* i Hallagården; och

nr 301, av herr *Olofsson* i Digernäs *m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 302, av herr *Vennerström*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 303, av herrar *Hage* och *Vennerström*; och

nr 304, av herr *Andersson* i Grimbo; samt

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 305, av herr *Nilsson* i Vibberbo *m. fl.*;

nr 306, av herr *Osberg*;

nr 307, av herr *Höglund*; och

nr 308, av herr *Vennerström*.

§ 5.

Herr *Lovén* avlämnade en av honom *m. fl.* undertecknad motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om beredande av legitimation att utföra tandvårdsarbete åt kompetenta och kvalificerade tandtekniker.

Denna motion, som erhöll ordningsnumret 314, bordlades.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes bankoutskottets utlåtande, nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gillande av den riksbanken meddelade frihet från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Lovén</i>	under 4 dagar fr. o. m. den 24 jan.,	
» <i>Olsson</i> i Ramsta	» 3 » » » 26 »	
» <i>Olsson</i> i Gävle	» 5 » » » 24 »	
» <i>Andersson</i> i Rasjön	» 8 » » » 25 »	
» <i>Lindskog</i>	» 6 » » » 25 »	
» <i>Hermelin</i>	» 8 » » » 24 »	
» <i>Wagnsson</i>	» 5 » » » 26 »	
» <i>Carlsson</i> i Solberga	» 5 » » » 25 »	
» <i>Olsson</i> i Blädinge	» 6 » » » 28 »	
» <i>Lithander</i>	» 5 » » » 25 »	
» <i>Herou</i>	» 8 » » » 26 »	
» <i>Olsson</i> i Hov	» 7 » » » 25 »	och
» <i>Johansson</i> i Edsbyn	» 4 » » » 27 »	.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4,19 e. m.

In fidem
Per *Cronvall*.